

Laberius
Dorus
Trib.

Durover-
num.

Canter-
bury.

Augusti-
nus An-
glorum
Aposto-
lus.
Pallium
quid.

Anno 793.

quid antiquæ memoriæ eo nomine latere existi-
marim, propemodum mihi persuaserim Labe-
rium Durum Tribunum militum hic situm,
quem interfecerunt Britanni in itinere ab illis,
quæ dixi, castris, & inde *Iul-laber* tumulum di-
ctum fuisse.

Quinto hinc milliari *Stour* diviso alveo, D V-
ROVERNVM primariam hujus provinciæ urbem
rapide alluit, nomenque fecit. *Dur-vern* enim flu-
vium rapidum Britannis denotat. Ptolemæo pro
Duroverno DARVERNVM, Bedæ & aliis D O-
ROBERNIA, Saxonibus Cant-parabýpiz, id
est, *Vrbs populi Cantiani*, Ninnio, & Britannis *Caer*
Kent, id est, *Vrbs Cantii*, nobis *Canterbury*, Latinis
Cantuaria dicitur. Vrbs pervetusta, Romanoque
sæculo proculdubio illustris, *Nec adeo magna* (ut
inquit Malmesburiensis) *nec exiliter parva*, *que &*
terra positione, soli affinis maxima ubertate, & integro
murorum ambitu, fluvii irrigua, nemorum opportunitate
inlyta, præterea maris vicinitate piscium sæcunda. Hep-
tarchia Saxonica efflorescente, regni Cantii cap-
put, & sedes Regia fuit, donec Ethelbertus Rex
eam cum jure Regali Augustino & Archiepiscopo
gentis Anglorum consecrato elargitus esset, qui
habitationem sibi & successoribus hic constituit.
Et licet Metropolitana dignitas cum pallii hono-
re (indumentum erat illud Pontificum superhu-
merale ex pelle ovilla, in memoriam ejus qui
oberrantem ovem quæsit, & inventam hume-
ris superposuit, crucibus intextum, & de corpore
S. Petri desumptum) Londini à S. Gregorio
PP. fuerit constituta; in Augustini tamen ho-
norem huc fuit translata. Scribit enim ad Leo-
nem PP. Kenulfus Rex Merciorum, *Quia beata*
memorie Augustinus qui verbum Dei Anglorum genti mi-
nistrabat, & gloriosissime præfuit Ecclesiis Saxonia in ci-
vitate Dorobernia diem obiit, & corpus illius in Basilica
B. Petri Apostolorum principis (quam successor ejus Lau-
rentius sacravit) conditum fuisset: visum est cunctis gen-
tis nostræ sapientibus, quatenus, illi civitati Metropolitan-
us honor haberetur, ubi ejus corpus tumulo conditum est
qui his partibus fidei veritatem inseruit. Verum sive
Archiepiscopalis sedes & Metropolitana digni-
tas gentis nostræ sapientum autoritate, id est,
Parlamentaria, ut ad nostra tempora loquar; sive
ab ipso Augustino dum in vivis erat, ut alii vo-
lunt, hic instituta fuerit; Pontifices Romani qui
proxime sequuti sunt, ita stabilierunt, ut ab ea
divelli nefas *anathemate & gehennali igne* luendum
decreverint. Iam inde incredibile est, quantum
floruit cum Archiepiscopali dignitate, tum me-
liorum literarum schola, quam Theodorus sep-
timus Archiepiscopus instituit: & quamvis Da-
nico bello conquassata, & fortuitis incendiis ma-
gna ex parte subinde absumpta, semper tamen
renata est splendidior.

A Normannorum ingressu, cum Guilielmus
Rufus, ut est in Tabulariis Monasterii S. Augu-
stini, *Dedisset civitatem Cantuariæ Episcopis ex solido,*
quam tenuissent antea ex beneficio, religionis nomine,
& præsulum benignitate, inprimis Simonis Sud-
bury, qui mœnia restauravit, non modo respira-
vit, sed eo splendoris quasi subito accrevit, ut
privatorum ædificiorum pulchritudine omnes
Britanniæ civitates adæquarit, sacrarum vero
ædium magnifica structura, & frequentia cele-

berrimas quasque superarit. Inter has duæ ma-
xime enituerunt, Christi scilicet, & S. Augusti-
ni, utrumque Benedictinis monachis oppletum:
Christi autem templum in medio quasi urbis fi-
nu, tanta majestate se in cœlum erigit, ut procul
etiam intuentibus religionem incutiat. Augu-
stinus ille, quem dixi, hoc Romanorum fidelium
opere, ut author est Beda, antiquitus factum re-
cuperavit, Christo sacravit, sedesque successorib-
us fuit, in qua septuaginta tres jam perpetua
serie sederunt Archiepiscopi. E quibus Lanfran-
cus & Guilielmus *Corboyl* superiorem Ecclesiæ
partem, & qui successerunt, inferiorem, quum
illud vetustius opus incendio concidisset, ad eam
qua nunc cernitur amplitudinem maximis im-
pensis, quas superioribus sæculis pia superstitio
suggerit, perduxerunt. Plurimi enim summi,
medii, infimi confertim huc cum amplissimis do-
nariis, ad visendum Thomæ Becketti Archiepis-
copi tumulum confluerunt. Qui ab aulicis hoc
in templo trucidatus, quod se Regi pro libertate
Ecclesiastica asserenda pervicaci animo oppo-
suisset, à Pontifice Romano in Martyrum album
relatus, divino honore colebatur, tantisque mu-
neribus onerabatur, ut thecæ, in qua condita
fuerunt ejus reliquiæ, vilissima pars aurum fue-
rit. *Gemmis raris*, ut inquit, qui vidit, Erasmus,
& *prægrandibus collucebant, nitebant, fulgurabant omnia,*
templum etiam universum plusquam Regis opibus undi-
que luxuriavit, Christi que nomine quasi oblitera-
to, in S. Thomæ transiit. Nec ulla alia re æque
celebratum fuit, ac hujus memoria, ac sepultura;
licet aliorum sepulchra non immerito jactet
inprimis Edwardi Principis Walliæ cognomento
Nigri, herois bellica laude ad miraculum præstan-
tissimi, & Henrici III Regis Angliæ potentis-
simi. Verum tot sæculis accumulatas opes Hen-
ricus Octavus dispersit, monachosque dispulit:
pro quibus in hoc Christi templo Decanus, Ar-
chidiaconus, Præbendarii XII, & verbi divini
sex præcones sunt collocati, qui verbum divi-
num in circumvicinis locis disseminant. Alterum
templum hujus pertinacissime æmulum sub ur-
bem ad Orientem sedem habuit, S. Augustini
nomine notum, quod ipse Augustinus, & Ethel-
bertus Rex ejus hortatu Petro & Paulo posue-
runt, ut sepultura esset, tum Regum Cantii, tum
etiam Archiepiscoporum, (nondum enim in ur-
be sepelire fas erat) maximisque opibus locuple-
tarunt, concessa Abbati officina monetaria, cum
jure pecuniam signandi. Nunc vero maxima
parte suis ruinis involuta, reliqua in ædes regias
conversa, quantum fuerit intuentibus facile
ostendit. Ipse vero Augustinus in ejusdem por-
ticu sepultus erat, cum hoc, ut testatur Thomas
Spot, epitaphio:

*Inclutus Anglorum præsul pius, & decus altum,
Hic Augustinus requiescit corpore sanctus.*

Sed ut Beda habet, cui potior habenda fides,
cum hac inscriptione multo vetustiori,

HIC REQUIESCIT DOMINVS AVGVSTI-
NVS DOROVERNENSIS ARCHIEPISCOPVS
PRIMVS, QVI OLIM HVC A BEATO GRE-
GORIO ROMANÆ VRBIS PONTIFICE DI-
RECTVS, ET A DEO OPERATIONE MIRA-
CVLO-

S. Augu-
stines, vul-
go S. Au-
stons.